

Schema för SK-kurs Strålningsfysik, teknik och strålsäkerhet i radiologi
Vecka 42, 12-16 oktober, 2026

Tid	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag
08.15-09.00		Vad är fysiken bakom en datortomograf? Jonas Nilsson Althen	Vad kan en sjukhusfysiker bistå en röntgenklinik med? Erik Tesselaar	Hur kan MR-säkerheten ökas? Yosef Al-Abasse	Hur ser SSM på sjukvårdens strålsäkerhetsarbete? Anja Almen
09.00-09.45		Hur fungerar en datortomograf? Jonas Nilsson Althen	Odontologisk radiologi Joanna G	Vilka strålskyddsregler måste vi följa? Hur kan RLF och SLF samarbeta kring strålsäkerheten? Tuva Öhman	Mammografi teknik & fysik Zeinab Al-Abasse
09.45-10.15	Kaffe/Te Kursintroduktion	Kaffe/Te	Kaffe/Te	Kaffe/Te	Kaffe/Te
10.15-11.00	Hur alstras strålning för medicinska röntgenbilder? Erik Tesselaar	Fotonräknar-DT Erik Tesselaar	Vilka speciella åtgärder gör vi då patienter får mycket höga huddoser? Erik Tesselaar	Hur höga/låga är patientdoserna och hur mäter man dem i röntgendiagnostik? Michael Sandborg	Mammografi och AI Håkan Gustafsson
11.00-11.45	Hur växelverkar joniserande strålning med människa? Henrik Elgström	Vilka risker är förknippade med joniserande strålning och hur kommunicerar man dessa? Henrik Elgström	Hur kan man optimera röntgenundersökningar? Michael Sandborg	Hur fungerar en gammakamera? Anna Olsson	Kursutvärdering / ExamQuiz Michael Sandborg
11.45-13.00	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch
13.00-13.45	Hur fungerar en radiografi- och genomlysningsapparat? Tuva Öhman	Strategier för ökad personalstrålsäkerhet Michael Sandborg	Fysik och QC av cyklotronverksamhet Markus Ressler	Hur fungerar en PET-kamera? Anna Olsson	Eget fördjupningsarbetet
14.00-14.45	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)	Hur kan SUV användas? Marcus Ressler	Eget arbetet
14.45-15.30	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)		Eget arbetet
15.30-16.00	Kaffe/Te Platsbyte	Kaffe/Te Platsbyte	Kaffe/Te Platsbyte	Kaffe/Te Platsbyte	-
16.00-16.45	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)	Scenarietfall, frågestund och gruppdiskussioner med sjukhusfysiker	Eget arbetet
16.45-17.30	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)	Laborationer (se eget schema)		Eget arbetet

Laborationerna

8 labbgrupper med 3 personer i varje grupp

DT – PACS-labb (Jonas/Erik): Granska föreexponerade DT-bilder och utvärdering av bildkvalitet och stråldos. Se labbhandledning. Tidsåtgång 1.5h.

DX - Skelettexponering (Tuva/Henrik): Bildkvalitet och patientdos på ett skelettlabb. Se labbhandledning. Tidsåtgång 0.75h.

GL - Bildoptimeringsövning (Michael/Zeinab): Effekt på patient- och personaldoser. Se labbhandledning. Tidsåtgång 1.5h.

Eget fördjupningsarbete: Du väljer själv en specifik frågeställning inom kursens innehåll som du 'utred' genom eget experimentellt arbete eller litteratursökning och sammanfattar i en kortfattad (typiskt 2-4 sidor) vetenskapligt formaterad text.

Examination

1. **Enskilt fördjupningsarbete.** Deltagarna väljer ett eget fördjupningsarbete som är tydligt relaterat till kursens innehåll. Det kan vara någon ny funktion på en röntgenapparat, ett dos- eller bildkvalitetsproblem på hemmaplan eller en litteraturstudie. Exempel från tidigare kurser är: stråldosjämförelser mellan olika modaliteter eller mellan olika metoder på samma modalitet, fosterdoser vid specifik undersökning, olika mått på bildkvalitet, underökning av specifik 'funktion' på enskild modalitet, eller en specifikt personalstrålskydds funktion eller åtgärd. Arbetet utförs enskilt eller parvis och redovisas skriftligt, helst senast två månader efter kursens avslut i form av en kort vetenskapligt formaterad text med rubrikerna: introduktion, metod, resultat, slutsats och referenser. Det kan vara en fördel att ha funderat på sitt fördjupningsarbete innan kursen. Ca 4 h finns avsatta under kursveckan för arbete med fördjupningsarbete. Examinatorm granskar och ger återkoppling på rapporten och godkänner den.
2. **Fleralternativfrågor (Quiz) på webben.** 70% rätta svar krävs för godkänd.

Lärare

Anna Olsson, sjukhusfysiker, Linköping
Henrik Elgström, sjukhusfysiker, Linköping
Marcus Ressler, sjukhusfysiker, Linköping
Michael Sandborg, sjukhusfysiker, Linköping
Erik Tesselaar, sjukhusfysiker, Linköping
Jonas Nilsson Althén, sjukhusfysiker, Linköping
Yosef Al-Abasse sjukhusfysiker, Linköping
Tuva Öhman, sjukhusfysiker, Linköping
Anja Almén, Lunds universitet, Lund
Zeinab Al-Abasse, sjukhusfysiker, Linköping
Håkan Gustafsson, adj. lektor, Linköping

Joanna Gullberg, radiolog, Linköping

Labbandledare

Michael Sandborg, sjukhusfysiker, Linköping
Jonas Nilsson Althén, sjukhusfysiker, Linköping
Tuva Öhman, sjukhusfysiker, Linköping
Erik Tesselaar, sjukhusfysiker, Linköping
Henrik Elgström, sjukhusfysiker, Linköping
Zeinab Al-Abasse, sjukhusfysiker, Linköping

Examinator

Michael Sandborg, sjukhusfysiker, Linköping